

سازمان حفاظت محیط زیست کشور

اداره کل حفاظت محیط زیست

چهارمحال و بختیاری

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور

بهمن ماه

1392

طرح حفاظت از تالابهای ایران

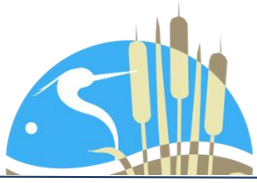

این گزارش با همکاری اداره کل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال
و بختیاری و انجمن نوای آب و محیط زیست تهیه شده است.

اداره کل حفاظت محیط زیست
چهارمحال و بختیاری

بسمه تعالی

فهرست

- 1- مقدمه 1
- 2- فرآیند تدوین برنامه مدیریت تالاب 2
- 3- معرفی اجمالی تالاب چغاخور 2
 - 1-3- موقعیت تالاب چغاخور 2
 - 2-3- آب و هوا و اقلیم منطقه 4
 - 3-3- منابع آب 5
 - 4-3- زیست بوم تالاب چغاخور 6
 - 5-3- اهمیت از نظر گردشگری 7
- 4- گزارش کارگاه آغازین تدوین مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور 8
 - 1-4- بازدید میدانی 8
 - 2-4- نظرات و توضیحات مسئولان 13
 - 3-4- تشکیل کارگروه ها با مشارکت ذینفعان 15
 - 4-4- نتیجه کلی کارگاه 20

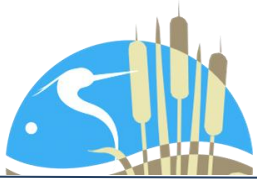
1- مقدمه

تالابها از گذشته در ایران مورد توجه بوده و با فرهنگ و تمدن جوامع محلی گره خورده بودند. شکل‌گیری کنوانسیون رامسر به عنوان قدیمی‌ترین معاهده بین‌المللی، با تاکید بر حفاظت از طبیعت در جهان به خصوص تالابها، در سال 1349 در رامسر جنبه قانونی حفاظت این زیستگاه‌های مهم را پررنگ تر نمود. به گزارش سازمان حفاظت از محیط زیست کشور، از 42 نوع تالاب مشخص شده توسط کنوانسیون رامسر در سطح جهان به جز یک نوع تالاب بقیه در ایران یافت می‌شوند که بیانگر تنوع بسیار زیاد تالابهای ایران است. در کل 22 تالاب از ایران مشمول قوانین کنوانسیون رامسر می‌گردند.

با توجه به اهمیت تالابهای کشور "طرح حفاظت از تالاب‌های ایران" با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست، صندوق تسهیلات محیط زیست جهانی (GEF) و برنامه عمران سازمان ملل متحد (UNDP) از سال 2005 آغاز به کار کرده است. ایده این طرح با احساس نیاز سازمان حفاظت محیط زیست به تغییر نگرش در زمینه مدیریت زیست بوم‌های تالابی و با هدف بسط و گسترش مدیریت جامع زیست بومی در اکوسیستم‌های تالابی و با رویکرد زیر شکل گرفت:

"اگر تصمیم‌گیران و جوامع محلی از ارزشها و فواید مناطق حفاظت‌شده تالابی آگاه شوند و در فرایند مدیریت اکوسیستم‌های تالابی سهیم گردند، از مدیریت پایدار این زیست بوم‌های ارزشمند حمایت خواهند کرد."

تالاب بین‌المللی چاخور هشتمین تالاب مهم کشور و چهارمین تالاب (پس از ارومیه، شادگان و پریشان) است که تدوین برنامه مدیریت آن در اولویت طرح حفاظت تالابهای ایران قرار گرفته و این برنامه با همکاری اداره کل حفاظت محیط زیست استان چهارمحال و بختیاری و همچنین مشارکت ذینفعان در دست تهیه می‌باشد.

2- فرآیند تدوین برنامه مدیریت تالاب

برنامه مدیریت درواقع یک سند و مرجع کاری برای شرایط کنونی تالاب بوده و چشم اندازی از وضعیت بلندمدت آن می باشد. همچنین ابزاری برای تحلیل عملکردهای زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی تالاب و اولویت بندی اهداف است.

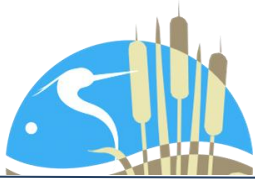
برای آغاز مرحله تدوین برنامه مدیریت، با توجه به رویکرد مشارکتی نیاز به تبادل نظر میان ذینفعان برای رسیدن به تعاریف مشترک از رویکرد زیست بومی می باشد. این مهم در عملی شدن برنامه مدیریت حائز اهمیت است به طوری که بر طبق آن ذینفعان در امور اجرایی و عملی شدن اهداف متعدد می شوند.

برگزاری کارگاه آغازین اولین قدم در تدوین برنامه مدیریت می باشد. کارگاه آغازین با هدف تاکید بر نیاز به مدیریت مشارکتی و حفاظت از تالاب برگزار می گردد همچنین به تشریح رویکرد زیست بومی و هماهنگی های سازمانی و ساز و کارهای لازم برای راهبری می پردازد. در این کارگاه همچنین به شناسایی مشکلات و تهدیدات اصلی تالاب و همچنین تعیین چشم انداز و هدف اصلی برنامه مدیریت پرداخته می شود و نهایتاً گامهای لازم برای رسیدن به اهداف تعیین می گردد.

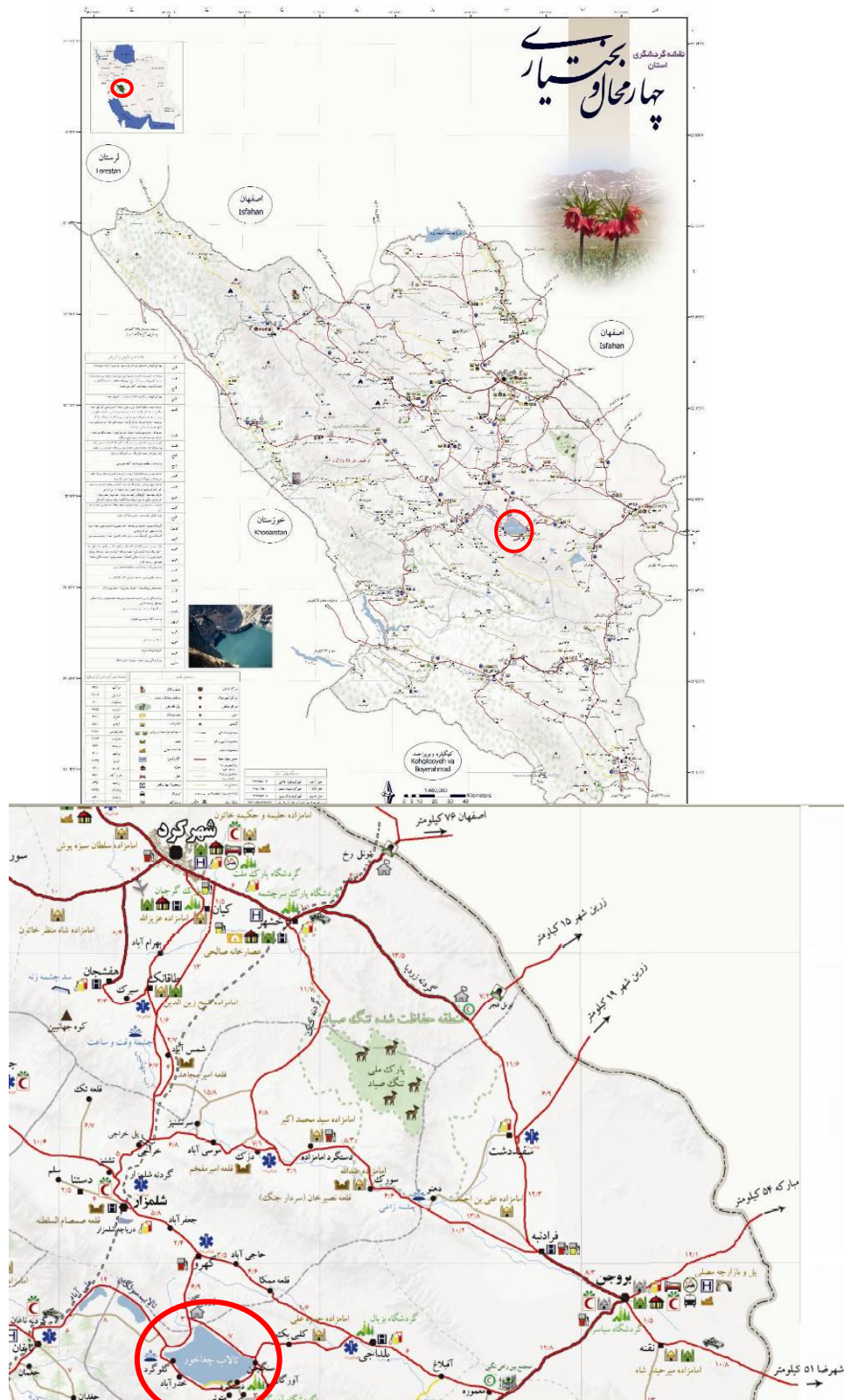
3- معرفی اجمالی تالاب چغاخور

3-1- موقعیت تالاب چغاخور

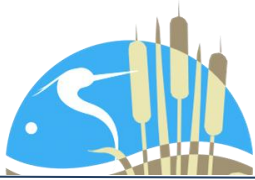
از نظر تقسیمات کشوری تالاب چغاخور در استان چهارمحال و بختیاری، شهرستان بروجن و بخش بلداجی قرار دارد و از نظر موقعیت جغرافیایی $31^{\circ}54'17''$ تا $31^{\circ}56'31''$ عرض شمالی و $50^{\circ}52'40''$ تا $50^{\circ}56'14''$ طول شرقی قرار دارد، شکل (1). راههای دسترسی تالاب عبارتند از جاده آسفalte بروجن - ناغان و شهرکرد - ناغان که به ترتیب در ضلع شمالی و جنوبی وجاده آسفalte گلوگرد به روستای سنگ چین.

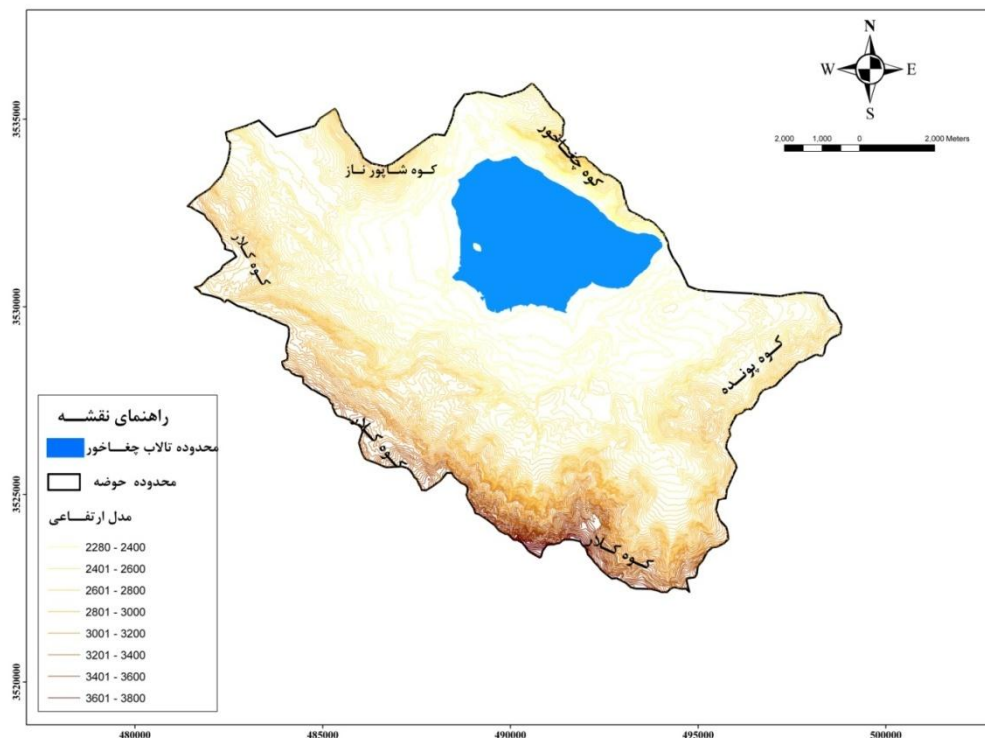
گزارش کارگاه آفاژین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب فناور - بهمن ماه 1392

شکل (1) موقعیت مکانی تالاب

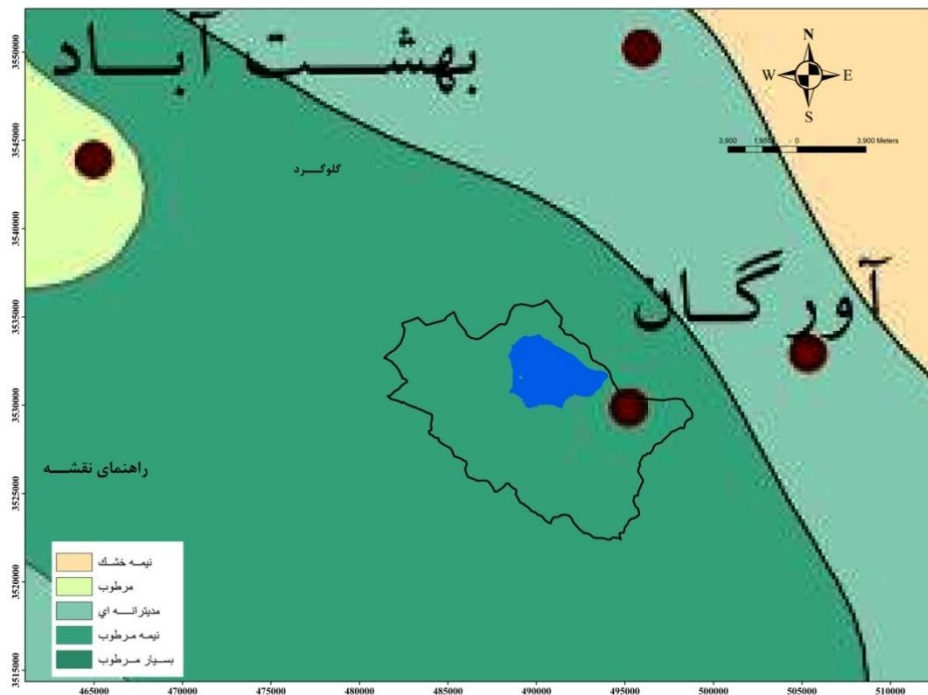
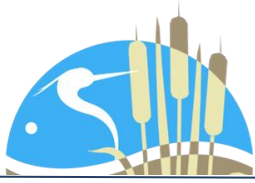
مساحت حوزه آبریز چغاخور در حدود 11512 هکتار می باشد که مطابق شکل (2) با ارتفاعات کلار، شاپور ناز، کوه چغاخور (برآفتاب) و ناهمواری های محلی شمال و شرق آورگان محصور می گردد و 1500 هکتار بخش میانی این حوزه بوسیله تالاب پوشیده شده است.

شکل (2) نقشه ارتفاعی حوزه تالاب چغاخور

3-2- آب و هوا و اقلیم منطقه

بطور کلی در اقلیم نمای دوماترین تالاب در محدوده نیمه مرطوب قرار دارد، شکل (3). میانگین گرمترین و سردترین ماه به ترتیب 29/4 درجه و 7/7- دره سانتی گراد می باشد.

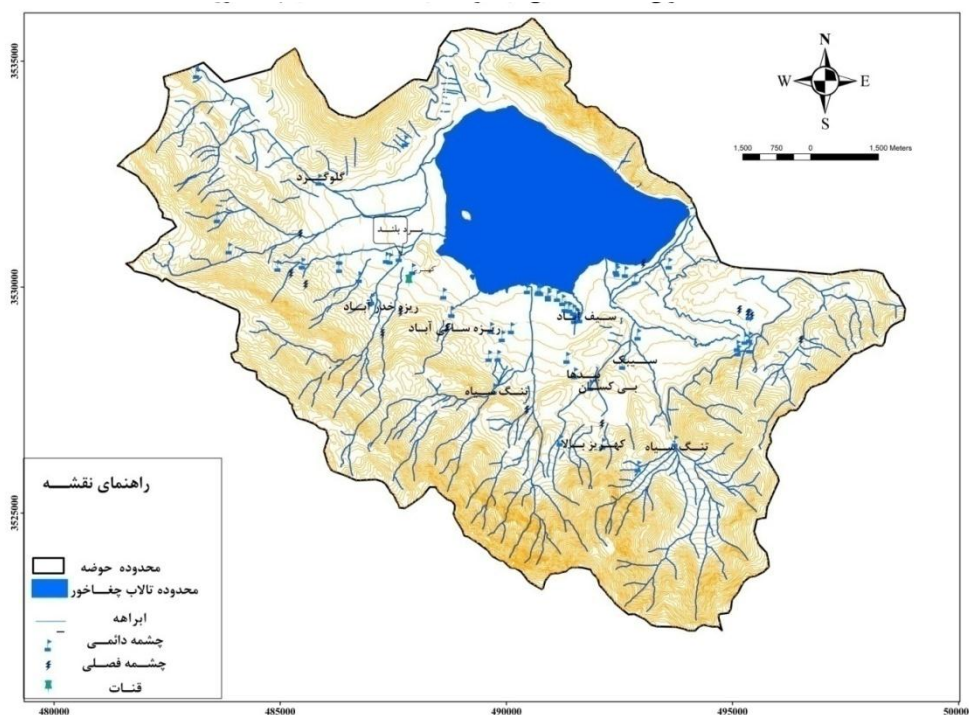

شکل (3) اقلیم منطقه چغاخور

3-3- منابع آب

منبع آب در این حوضه عمدتاً از نزولات جوی و آب زیرزمینی از چشمه های پیرامونی در سازندهای دامنه شمالی کوههای کلار (ضلع جنوبی تالاب) می باشد، شکل (4). 11 دهنه چشمه که 8 دهنه آنها در دامنه کوه کلار واقع گردیده اند تامین کننده آب تالاب میباشند. آب چشمه ها بواسطه زونهای خرد شده و گسلیده همچنین همبری لایه های نفوذ ناپذیر در سطح زمین تظاهر می کند. مهمترین چشمه ها عبارتند از: چشمه گلوگرد، تنگ سیاه، متویی، ساکی آباد، خدرآباد، سیف آباد، آوردگان، سنگ چین، دستگرد، حاج علی، برد حیدر بک.

حجم آب تالاب در حال حاضر معادل 44-46 میلیون متر مکعب است و میزان متوسط بارش منطقه 548 میلیمتر می باشد. تالاب چغاخور از منابع تامین کننده رودخانه آق‌بلاغ و تالاب گندمان در پایین دست نیز می باشد.

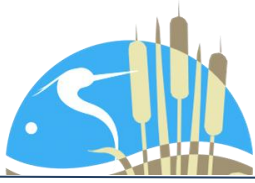

شکل (4) منابع آب حوضه چغاخور

3-4- زیست بوم تالاب چغاخور

تالاب چغاخور جز تالابهای کوهستانی محسوب می‌گردد و از طرفی در مسیر مهاجرت پرندگان مهاجری که از منطقه سیبری در روسیه شروع و به منطقه آفریقا در طی دو نوبت پاییزه و بهار صورت می‌گیرد قرار دارد هر ساله پذیرای تعداد زیادی از پرندگان (بیش از 57 گونه) می‌باشند.

از پرندگان موجود در تالاب گونه های اردک سرسفید (*Oxyura leucocephala*) و اردک مرمری (*Marmaronetta angustirostris*) در طبقات EN و VU قرار داشته 9 گونه پرنده، 2 گونه پستاندار و 1 گونه خزنده دارای ارزش حفاظتی بر اساس CITES، Red list و یا طبقه بندی انجام شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست می باشند.

در ارتفاعات و حاشیه تالاب حداقل 24 گونه پستاندار، 7 گونه خزنده، 3 گونه دوزیست و 11 گونه ماهی شناسایی گردیده است. همچنین تالاب چغاخور به عنوان مکانی مهم جهت تخم ریزی و زیستگاه ماهی گورخری *Aphanius vladykovi* می باشد که تنها در استان چهارمحال و بختیاری یافت می شود و مهمترین و با ثبات ترین زیستگاههای آن زیست بوم تالاب چغاخور و رودخانه ها و تالابهای اطراف آن می باشد.

3-5- اهمیت از نظر گردشگری

این منطقه بدلیل قرار گرفتن در کنار 2 جاده آسفalte و برخورداری از تنوع زیستگاهی و جانوری خصوصا پرندگان، دارای قابلیت های گردشگری زیادی می باشد. همچنین وجود سه تالاب سولقان، علی آباد و گندمان به صورت خطی و نزدیک به آن، مجاورت با امامزاده حمزه علی در کنار تفریحاتی مانند ماهیگیری و تماشای مناظر حیات وحش اهمیت منطقه را

دو چندان کرده است.

3-6- مدیریت منطقه

تالاب چغاخور توسط اداره حفاظت محیط زیست شهرستان بروجن و وجود یک پاسگاه حفاظتی ثابت در منطقه مورد حفاظت قرار می گیرد. این تالاب از سال 78 منطقه شکار ممنوع اعلام گردید و در سال 89 به ثبت جهانی کنوانسیون رامسر رسید و به عنوان تالاب بین المللی شناخته شد.

4- گزارش کارگاه آغازین تدوین مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور

کارگاه آغازین در تاریخ 5 و 6 بهمن ماه 1392 در مجتمع فرهنگی آموزشی آفتاب واقع در حاشیه تالاب برگزار گردید، (پیوست 1). در این کارگاه از کلیه ادارات و سازمانهای مرتبط استانی و شهرستان بروجن و همچنین نمایندگان بهره برداران و ذینفعان از تالاب دعوت به عمل آمد، (پیوست 2).

4-1- بازدید میدانی

مطابق پیوست 1، کارگاه در مجتمع فرهنگی - آموزشی آفتاب در دامنه کوه کلارو مشرف به تالاب برگزار گردید. در اولین گام کلیه شرکت کنندگان با محل طبیعی تالاب و استقرار کلیه سکونتگاه ها و سازه های مرتبط با تالاب آشنا شدند. این بازدید که با توضیحات جناب آقای دکتر فتح الهی (عضو هیات علمی دانشگاه شهرکرد و انجمن نوای آب و محیط زاگرس) و کارشناسان محیط زیست و اداره آب منطقه ای و همچنین نمایندگان ذینفعان محلی همراه بود، تلاش شد تا ضمن آشنا نمودن مسئولان و کارشناسان سایر ادارات و سازمانهای مرتبط با ویژگی ها، منابع و ارزشهای تالاب بر لزوم همکاری و مشارکت در مدیریت تالاب تاکید گردد. مسیر بازدید و ایستگاه ها در شکل (5) نشان داده شده است.

شکل (5) مسیر بازدید میدانی و ایستگاه ها

از آنجا که عمده منابع آبی تالاب نظیر چشمه ها در حاشیه جنوبی آن وجود دارد همه سکونتگاه های روستایی نیز در این قسمت قرار گرفته است. 6 روستای مشرف به تالاب از اهمیت ویژه ای برخوردارند. به همین علت اولین ایستگاه در ضلع جنوبی انتخاب گردید. بخشی از معیشت روستاییان از طریق کشت جالیزی در حاشیه تالاب تامین

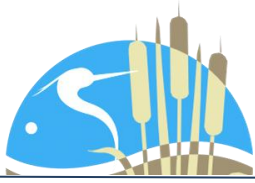

می‌شود و مالکیت این بخش از حاشیه تالاب دارای مباحث حقوقی ویژه محلی است که مورد اختلاف سازمانها و بهره‌برداران محلی است. به دلیل اینکه آب جاری از چشمه‌ها ابتدا مورد مصرف کشاورزی قرار گرفته و سپس به تالاب می‌رسد پتانسیل آلودگی های ناشی از سموم و آفت کشها وجود دارد که از عوامل فعلی تهدید زیستگاه تالاب است.

یکی دیگر از موارد مورد توجه در ایستگاه 1 بازدید محلی آشنایی و بازبینی مجدد ذینفعان از محل تونل انتقال آب بین حوضه ای از رودخانه سبزکوه به حوضه آبی تالاب چاغخور و شنیدن نظرات و اهداف کار و یا خطرات پیش رو از سوی کارشناسان و نیز ساکنین محلی شرکت کننده در کارگاه بود. هدف از این طرح افزایش حجم آب در تالاب و بهره‌مندی مناطق پایین دست از خروجی تالاب جهت مصارف کشاورزی، آشامیدنی و تامین نیاز آبی زیست محیطی تالاب گندمان می‌باشد. از دیگر اهداف طرح اشتغالزایی و تثبیت جمعیت بومی منطقه و ایجاد زیربنای لازم برای انجام فعالیتهای متنوع اقتصادی و همچنین بهبود شرایط بهداشتی، زیستی می‌باشد. این طرح هم به عنوان فرصت و هم چالش در محدوده تالاب محسوب می‌شود. افزایش ارتفاع تالاب با پیامدهایی روبروست که ذینفعان تالاب را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به زیر آب رفتن اراضی در حال کشت فعلی و تغییر شکل ورود فعالیت ساکنین به داخل تالاب، ایجاد یا از بین رفتن فرصت برای کشت دیم در همه ی اراضی مشرف به تالاب، تغییر بافت و کمربندهای پوشش گیاهی تالاب، تغییر زیستگاه‌های پرندگان مهاجر، تغییر سطح آب و تغییر مساحت منطقه‌بندی‌های لیتورال و پروفوندال تالاب و تاثیر آن بر آبزیان درون تالاب، حاصل از بهره‌برداری و یا طرحهای تامین آب مانند تونل انتقال آب سبزکوه از چالشهای مورد بررسی خواهد بود.

بنابر گزارش شرکت آب منطقه‌ای چهارمحال و بختیاری حجم آب سبزکوه 73/6 میلیون مترمکعب در سال است که 55/9 میلیون مترمکعب از این میزان آب در این طرح به چاغخور انتقال می‌یابد. تا زمان بازدید (92/11/5)، 300 متر از 10760 متر آن حفاری شده و با ورود دستگاه حفاری (TBM) پیشروی سرعت بیشتری خواهد یافت. با توجه به توضیحات کارشناسان و رویکرد استفاده پایدار از تالاب به نظر می‌رسد اجرا و یا توقف این طرح و همچنین چگونگی و حجم ورود آب به تالاب نیازمند بازبینی به لحاظ تاثیرات زیست محیطی و اقناع نظر مخالفان در حوضه مبدا و مقصد می‌باشد. لازم به توضیح است این طرح توسط سازمان حفاظت محیط زیست در حال

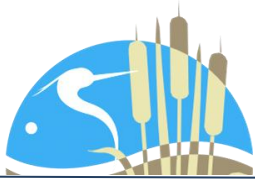

بررسی است.

ایستگاه دوم قنات گلوگرد معروف به چشمه گلوگرد در نزدیکی روستایی با همین نام است. آب این منبع اگر چه کیفیت شرب دارد اما بیشتر برای مقاصد کشاورزی مورد استفاده قرار می گیرد. به گفته شرکت کنندگان محلی قبل از کم آبی های ناشی از توسعه و تغییر در اقلیم، این منبع برای تامین نیاز باغات قسمت شمال غربی و حتی شرقی (تا روستای اورگان) مورد استفاده قرار می گرفته است. بیشتر اراضی زراعی روستای گلوگرد تحت کشت دیم می باشد. چشمه های فصلی نیز در محدوده روستای گلوگرد وجود داشته که بسیاری از آنها تحت تاثیر خشکسالی قرار گرفته اند. همچنین در گذشته های دور قنات های بیشتری در این محدوده وجود داشته است و پوشش گیاهی و تنوع جانوری گسترده تر بوده است. در زمان بازدید برف قابل توجهی در منطقه بود که گفته افراد محلی از سال 61-62 به بعد بی سابقه بوده است. همچنین افراد محلی اذعان داشتند که در گذشته بهره برداران تالاب عمدتاً عشایر بودند و کشاورزی سابقه زیادی در این محدوده ندارد لذا در گذشته زیست بوم بکرتری در منطقه حاکم بوده است. اما امروزه گردشگری نیز علاوه بر گسترش کشاورزی از نظر افراد بومی از عوامل تهدید تالاب و مراتع موجود در حوضه شناخته می شود.

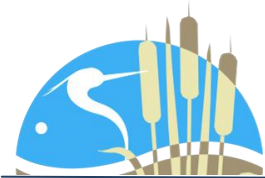
ایستگاه سوم در ضلع شمالی تالاب، در محل پاسگاه سازمان حفاظت محیط زیست بود. قسمت شمالی تالاب در

مجاورت جاده اصلی قرار دارد (بقیه جاده های پیرامون تالاب دسترسی روستایی هستند) و بیشترین مواجهه با گردشگران در این قسمت از تالاب است. شایان ذکر است که بخش شمالی تالاب محل زادآوری ماهی گورخری (اندمیک چغاخور) می باشند. با این وجود به خاطر جهت باد غالب زباله های رها شده در محیط در این قسمت تجمع پیدا می کنند که از چالشهای مدیریتی تالاب محسوب می شود. همچنین ضلع شمالی تالاب برای ماهیگیری تفریحی نیز مورد استفاده قرار می گیرد.

در ادامه بازدید میدانی به بند یا سد چغاخور که در ضلع غربی تالاب وجود دارد اشاره شد که ظرفیت 42 میلیون متر مکعب در سال را از تالاب خارج می کند. بنا به گفته کارشناس آب منطقه ای 30 میلیون متر مکعب ذخیره فعلی آب در تالاب می باشد. اگر چه در احداث بند دارای مزایایی برای تالاب بوده ولی اهالی احداث آن را از عوامل تخریب زیست بوم پایین دست می دانند. اما از دید کارشناسان نقش استفاده گسترده و رو به رشد از منابع آب پس از بند چغاخور و اثر آن بر زیست بوم را نباید نادیده گرفته شود.

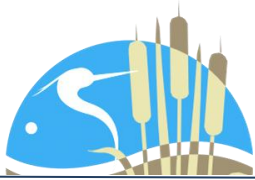

4-2- نظرات و توضیحات مسئولان

برنامه روز اول با اتمام بازدید و ارائه توضیح در خصوص برنامه های روز آتی و ترکیب شرکت کنندگان برای آن به پایان رسید. طبق برنامه تعریف شده (پیوست 1)، روز دوم با هدف تکوین و اعلام عزم در برنامه های کلی پیش بینی شده برای تالاب در افق بلند مدت، و با حضور مسئولان اجرایی استان از جمله مشاور استاندار و فرمانداران و بخشداران منطقه، مدیرکل حفاظت محیط زیست و همچنین مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، جوامع محلی، تشکلهای مردم نهاد و نیز نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست کشور و طرح حفاظت از تالابها ادامه یافت.

در توضیحات مدیر کل حفاظت محیط زیست ویژگی های استان چهارمحال و بختیاری از جمله وجود خرده فرهنگها و تنوع زیستی غنی، شرایط خاص توپوگرافی و اقلیمی و تالابهای این استان با توجه به اسناد موجود اشاره شد. ایشان همچنین از تولیدات برند گز بلداجی به عنوان صنعتی که معیشت پایدار را در بخش بلداجی (منطقه ای که تالاب در آن واقع شده است) یاد کردند که توانسته علاوه بر سازگاری با محیط زیست جایگاه مناسبی در بازار داخل و خارج کشور پیدا نماید. اما با این حال به گفته دکتر یوسف پور هنوز از همه ظرفیتهای تالاب به درستی استفاده نشده و بخصوص صنعت گردشگری در منطقه ناپایدار و بیشتر به زیان تالاب و مردم محلی بوده است. از دیگر آسیبهای تالاب به زهاب مزارع و پساب سکونتگاه ها اشاره شد. همچنین دکتر یوسف پور با خواندن شعری به گویش بختیاری اهمیت این تالاب و مرغزار اطراف آن را از دید تاریخی و فرهنگی در نظر قوم بختیاری خاطر نشان شدند و تالاب را نمادی از شکوه و قدرت ایل بختیاری دانستند.

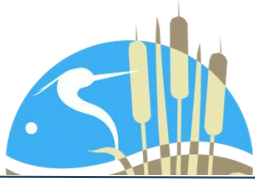
در ادامه مهندس قربانپور، مشاور محترم استاندار چهارمحال و بختیاری به نگاه مثبت و اعلام عزم حمایت استانداری از فعالیتهای حفاظتی محیط زیست اشاره داشتند و شاه کلید برنامه های توسعه در استان را رعایت اصل توسعه پایدار دانستند. همچنین اهمیت حفاظت از آب و خاک برای حفظ تمدن در توسعه پایدار مورد توجه قرار گرفت. ایشان افزودند که تخصیص اعتبار به مناطق نباید صرفا بر اساس جمعیت باشد بلکه غنا و تنوع زیستی در آن نیز باید مورد توجه قرار بگیرد و امید است که از نظر نرم افزاری و سخت افزاری این استان به جایگاه درخور و

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

شایسته خود دست یابد، مراکز تحقیقاتی بیشتری جهت مطالعات محیط زیست در استان تاسیس گردد و بتواند از اعتبارات بین المللی مثل طرح های دفتر عمرانی سازمان ملل متحد نیز بهره مند شود. ایشان همچنین به حمایت ویژه استانداری چهارمحال و بختیاری از تشکلهای مردم نهاد اشاره کردند.

در ادامه جناب آقای مهندس نظریان - معاون اداره کل محیط زیست استان - در ارائه ای به شرح وضعیت کنونی تالاب، ارزشها و تهدیدات تالاب چغاخور پرداختند و پس از آن جناب آقای مهندس سلیمانی مدیر طرح حفاظت از تالابهای ایران به تشریح اهداف این طرح و اهمیت زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی تالابها و لزوم تدوین مدیریت یکپارچه با مشارکت جوامع محلی پرداختند.

3-4- تشکیل کارگروه ها با مشارکت ذینفعان

برای پیشبرد برنامه های کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور شرکت کنندگان به با توجه به رعایت یک همگنی در همه ی گروههای شرکت کننده از ذینفعان به سه گروه تقسیم شدند و با تسهیلگری جناب آقای مهندس سلیمانی، سرکار خانم مهندس پرهیزگار

و خانم مهندس اثنی عشری و همراهی دکتر فتح الهی به مباحث ذیل پرداخته شد:

1- ذینفعان تالاب چغاخور و محدوده اثر

2- ارزشها و کارکردهای تالاب چغاخور

3- مشکلات و تهدیدها در تالاب چغاخور

نماینده هر یک از کارگروه ها با اتمام فرصت تعیین شده، به تشریح دستاوردهای هم اندیشی برای سایر

گروه ها می پرداخت و در پایان نظرات دیگر گروهها به یادداشتهای آن گروه افزوده می شد.

نتیجه تبادل آرا در این کارگروه ها به شرح زیر بود :

گروه اول : ذینفعان و محدوده اثرات در تالاب چغاخور

نام ذینفعان	محدوده اثر
تعاونی صیادان	1- صید ماهی 2- رهاسازی ماهی برای صید 3- اشتغال و امرار معاش محلی
اداره کل امور عشایر استان	1- حفظ حق بهره برداری عشایر از مراتع اطراف تالاب 2- ساماندهی همه جانبه عشایر حوزه تالاب 3- اشتغال عشایر حوزه تالاب 4- گردشگری با محور عشایر
آموزش و پرورش	1- برقراری دوره آموزشی برای دانش آموزان 2- مسائل فرهنگی : الگوی گردشگری برای خانواده 3- مسائل تفریحی : ایجاد سایت اردوهای آموزشی-تفریحی
اداره کل حفاظت محیط زیست استان	1- حفظ تنوع زیستی 2- جلوگیری از شکار و صید غیرمجاز+ جلوگیری از رهاسازی 3- حفاظت از حریم تالاب 4- مشخص نمودن حریم کمی و کیفی تالاب + همکاری با آب منطقه ای 5- جلوگیری از ورود سموم دفع آفات نباتی 6- اولویت بخش به تحقیقات و پژوهش 7- اجرای قانون
شورای شهر ناغان	1- حفظ منابع آبی تالاب 2- رونق گردشگری به واسطه در مسیر تالاب بودن
فرمانداری شهرستان بروجن	1- برقراری هماهنگی بین سازمانی شهرستان بروجن در رابطه با تالاب 2- ایاد زمینه های اجرایی در بحث گردشگری، امنیت، محیط زیست و ...
شورای روستای گلوگرد	1- ایجاد شوکهای توریستی در منطقه و اشتغالزایی برای اهالی 2- کشاورزی و باغداری سالم 3- کنترل و نظارت بر دامداری، رمة و سکونتگاه های انسانی
استانداری	1- توسعه پایدار در منطقه 2- هماهنگی بین بخشی (ادارات و نهادها) 3- تامین امنیت اجتماعی + آرامش و رفاه اجتماعی منطقه 4- بهره گیری از ارگانهای دولتی با نفوذ مثل سازمانهای تعاون روستایی
بخشداری بخش بلداجی	1- رونق اقتصادی کل بخش و دهیاری های منطقه 2- رونق امامزاده حمزه علی به عنوان قطب گردشگری شهرستان بروجن 3- نظارت بر ادارات درگیر 4- تعادل بخشی توسعه و حفاظت محیطی 5- تامین آب و مشارکت بخش توابع

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

اداره امور آب	1- مدیریت منابع آب و بهره برداری 2- برخورد با بهره برداران غیرمجاز
اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان	1- مدیریت جامع حوضه آبخیز تالاب 2- بهره برداری، حفاظت و توسعه اراضی ملی 3- قسمت اعظم سطح حوضه آبخیز چغاخور را اراضی ملی در برگرفته و هر نوع بهره برداری در این اراضی تأثیرات مستقیم و معنی داری بر تالاب خواهد داشت 4- حفاظت از مزایع 5- دامداران، عشایر، معادن و سکونتگاه ها تأثیر زیادی بر تالاب دارند.
دهیاری روستای دستگرد	1- کشاورزی و باغداری 2- حفظ و حراست از چشمه های تامین آب تالاب 3- مدیریت ماهی گیری های محلی 4- نظارت و کنترل بر شکار (پرندگان و ...) 5- گله داری و پرورش دام و طیور
تشکلهای مردم نهاد (انجمن نوای آب و محیط زاگرس)	1- مطالبه حفاظت منابع آب، خاک و تنوع زیستی 2- رابطه بین مردم و مسئولین + آگاه سازی جامعه
اداره شیلات	1- رهاسازی بچه ماهی با توجه به گونه های مشخص شده توسط محیط زیست 2- حفظ ذخایر آبزیان بومی
دانشگاه، دستگاه های پژوهشی، طرح های حفاظت از ...	1- کارهای پژوهشی و علمی 2- اردوهای علمی با توجه به سرفصلهای درسی مرتبط
اداره کل تربیت بدنی (ورزش و جوانان)	1- کوهنوردی و طبیعت گردی 2- برگزاری مسابقات دوره ای با توجه به ظرفیتهای شهرستان و تالاب
اداره کل ارشاد اسلامی + میراث فرهنگی و گردشگری	1- برگزاری جشنواره های دوره ای (محلی، استانی، ملی و بین المللی)

گروه دوم :ارزشهها و کارکردهای تالاب چخاخور

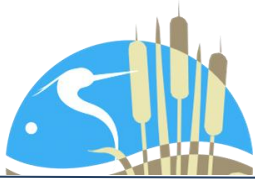
1- ارزش بین المللی	2-بستر مناسب کشاورزی، دامداری و دامپروری	3-گردشگری و جلب توریست
4-کنترل سیلاب	5-تغذیه آبهای زیرزمینی	6-گردشگری علمی (پرنده نگری، ماهی گیری و ...)
7-زیست گاه گونه های اندمیک	8-اشتغالزایی صیادان	9-اعتبار هویتی منطقه
10-زیستگاه پرندهگان مهاجر	11-تخم ریزی ماهی ها	12-بستر و زمینه تحقیقاتی
13-حفظ و تعدیل اقلیم خرد	14-حفظ گونه های گیاهی و جانوری	15-چشم انداز زیبا و آرامش بخش
16-پالایش هوا، آب و خاک	17-ارزش فرهنگی	18-وجود نیزار در گذشته تالاب
19-تامین پایدار آب پایین دست	20-تعامل جوامع محلی	21-کاهش آسیبهای اجتماعی
22-تنوع زیستی و غنای ژنتیکی : گیاهان دارویی حوضه (آویشن، نعنای کوهی ، ریواس، زرین گیاه ، خوشاریزه (خاردن گو) ، بابونه کلاری، بومادران) آبزیان (ماهی فیتوفاگ، ماهی گوره خری(در معرض انقراض)، ماهی آمور (علفخوار) ، ماهی زردپر، ماهی کولی، ماهی کپور		

کارگروه سوم : تالاب چغاخور، مشکلات و تهدیدها

1-وجود تونل انتقال آب	2-عدم دفع بهداشتی فاضلاب در روستاها	3-عدم مدیریت آب در حوضه
4-احداث سد بر روی تالاب	5-عدم اطلاع رسانی در خصوص پیامدهای تونل	6-تغیر کاربری اراضی ملی
7-عدم وجود تعامل بین توسعه و مدیریت زیست محیطی	8-افزایش تعداد مصرف کنندگان	9-عدم مدیریت مراتع
10-شیوع بیماری های واگیردار	11-ورود گونه های غیربومی	12-وجود ریزگردها در منطقه
13-ورود قایق های موتوری به خاطر وجود مواد نفتی	14-مشخص نبودن حقابه تالاب و سایر بخشها	15-خطر ناشی از کسانی که وارد حریم سد می شوند
16-شکستن یخ در تالاب (در فصول سرد)	17-صیدغیرمجاز ماهی در تالاب	18-تغییر اقلیم
19-رشد بی رویه سکونتگاه ها	20-مشخص نبودن مستثنیات	21-ورود هرزآبهای خانگی و یا روانابهای سطحی که حاوی نیتریتها؟؟ هستند
22-استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی، حیوانی و سموم	23-عدم سرریز آب کافی به تالاب	24-ترویج ضدفرهنگ توسط گردشگران و توریسم
25- استفاده از محصولات با نیاز آبی بالا	26-معادن	27-ایجاد یگان حفاظت خاص با نیرو تجهیزات کافی
28-عدم وجود زیرساختهای گردشگری	29-فرسایش و رسوب زایی در مسیر رودخانه و ورود آن به تالاب	30-مشخص نبودن سهم آب بری ها از آب انتقالی توسط تونل
31-واگذاری طرح های شهرکهای توریستی در حاشیه تالاب و برداشت بی رویه آب	32-وقوع خشکسالی های اخیر	33-مهاجرت (خروج) پرندگان
34-مشخص نبودن حریم و حدود بستر تالاب	35-اطلاع رسانی غیر شفاف توسط بخشهای رسمی و غیر رسمی در خصوص مسائل مرتبط با تالاب	36-بخشی نگری مسائل زیست محیطی

در ادامه کارگاه خانم مهندس اثنی عشری از سازمان حفاظت محیط زیست کشور به تعریف چشم انداز و هدف کلی برای تالاب پرداختند از شرکت کنندگان خواسته شد که در قالب سه کارگروه جدید به تعریف چشم انداز 25 ساله تالاب و هدف نهایی را به طور جداگانه در یک جمله ارائه دهند. و سپس کارگروه ها به تحلیل و اظهار نظر در مورد نتایج هم فکری هر گروه پرداختند. نهایتاً دو داوطلب از هر گروه (جمعاً 6 نفر) از جمع جدا شده و از سه چشم انداز و سه هدف برای تالاب چغاخور به تعاریف واحدی دست یافتند که به شرح زیر می باشد :

4-4- نتیجه کلی کارگاه

چشم انداز :

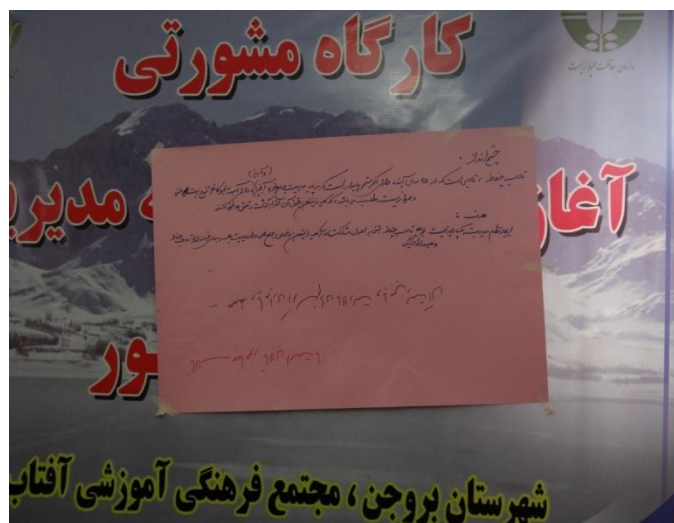
تالاب چغاخور، تالابی است که در 25 سال آینده دارای اکوسیستم پایدار است که بر پایه مدیریت جامع حوضه آبخیز، دارای آب کافی، سالم و تنوع زیستی غنی و محیط زیست مطلوب می باشد که کلیه ذینفعان به حقوق آن احترام گذاشته و تعلق عاطفی دارند.

هدف:

ایجاد نظام مدیریت یکپارچه زیست بومی و هیدروژئولوژیکی تالاب چغاخور، مبتنی بر اصول مشارکت موثر کلیه ذینفعان به خصوص جوامع محلی در امور مدیریت و بهره برداری خردمندانه و عالمانه از تالاب چغاخور.

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چخانور - بهمن ماه 1392

پیوست 1: برنامه کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت تالاب چغاخور

روز اول: تاریخ برگزاری: 92/11/5

برنامه بازدید:

برنامه	ساعت
شروع برنامه بازدید	9:30
ارائه توضیحات در خصوص تالاب	9:30 تا 10
حرکت به سمت تالاب و شروع بازدید میدانی	10
پذیرایی	11
ادامه بازدید	13
نماز و ناهار	13 تا 14:30
بیان دیدگاه های بازدیدکنندگان از تالاب	14:30 تا 15:30

روز دوم: تاریخ برگزاری: 92/11/6

برنامه	ساعت
شروع برنامه	9
سرود و قرآن	9 تا 9:10
سخنرانی مدیرکل حفاظت محیط زیست استان	9:10 تا 9:20
سخنرانی معاون استاندار	9:20 تا 9:40
ارائه گزارش توسط مدیر طرح حفاظت از تالابهای ایران	9:40 تا 10
پرسش و پاسخ	10 تا 10:20
پذیرایی	10:20 تا 10:40
ارائه گزارش در خصوص تالاب چغاخور توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان	10:40 تا 11
تشکیل گروههای کاری و نوشتن نظرات	11 تا 11:30
ارائه توسط گروه ها (3 گروه)	11:30 تا 12
ناهار و نماز	12 تا 13:30
تشکیل گروه های کاری در خصوص چشم انداز و هدف نهایی برنامه مدیریت و ارائه توسط گروهها و انتخاب اعضا جهت جمع بندی	13:30 تا 15
پذیرایی	15 تا 15:20
تعیین گامهای آتی	15:20 تا 15:50
ارائه نظرات گروه انتخاب شده	15:50 تا 16:20
جمع بندی و ارائه گزارش کارگاه	16:20 تا 16:30

مکان برگزاری مجتمع فرهنگی آموزشی آفتاب چغاخور (مجتمع پتروشیمی) در حاشیه تالاب چغاخور

پیوست 2: فهرست شرکت کنندگان

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان/اداره/شرکت
	کارشناس	سلیمانی	طرح حفاظت از تالابهای ایران
	کارشناس	مهری اثنا عشری	
	کارشناس	ریحانه پرهیزگار	دفتر زیستگاه ها
	کارشناس	ژاله امینی	
		دکتر یوسف پور	حفاظت محیط زیست استان
		نظریان	
		اشکانی	
	فرمانده یگان حفاظت اداره کل	شهرام احمدی	
09131150492	کارشناس دفتر تنوع زیستی استان	فرزانه بصیری	
09136067486	کارشناس	آرزو اکبری	
09103120458	کارشناس	میهندخت جعفری	
	کارشناس	سپهिला نوریان	
	کارشناس	زینب هاشمی	
	روابط عمومی	بهنام حیدری	

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
		سلطانی	
		عباسی	
		قائدی	
		مشرف	
09133821655	کارشناس پیگیری معاونت عمرانی	ملک محمد محمودیان	استانداری
	کارشناس معاونت برنامه ریزی	ایرج اکبری	
	مشاور استاندار	ملک محمد قربانپور	
09133843190	کارشناس	حسین آقایی	آب منطقه ای استان
		بصیری	
09131854139	رئیس اداره سلامت و تندرستی	بهنام اسماعیلی	آموزش و پرورش استان
09133836431	رئیس اداره امور تعاونی ها و نظام بهره برداری	کشواد درویشی	امور عشایر استان
		عیسی کریمی	
	معاون مهندسی	مجید خوانساریان	برق استان
09133836734	کارشناس	لیلا منوچهری مقدم	جهاد کشاورزی استان
		حسن ترکی	
		فتح الهی	دانشکده منابع طبیعی شهرکرد

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاور - بهمن ماه 1392

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
		-	شورای اسلامی استان
		-	صدا و سیما استان
	کارشناس	فروزان شاهقلیان	صنعت، معدن و تجارت استان
		-	گاز استان
09131839315	کارشناس	علی طاهری	مدیریت شیلات و آبزیان
09132821776	معاون مدیریت شیلات	سبحان جزایری	
		-	مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
09358821435	کارشناس	رضوان السادات شریف نیا	مرکز تحقیقات منابع آب
	معاون آبخیزداری	حسین بهرامی	منابع طبیعی و آبخیزداری استان
	رئیس سازمان	مژگان ریاحی	میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
			نیروی انتظامی استان
09332852347	انجمن نوای آب و محیط زاگرس	میلاد خواستار	تشکلهای مردم نهاد
09377746593	انجمن نوای آب و محیط زاگرس	نیما خواستار	
09133844813	انجمن نوای آب و محیط زاگرس	سید هاشم افضلی	
09133830624	انجمن نوای آب و محیط زاگرس	نوید صمدی	

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
09133855803	انجمن نوای آب و محیط زاگرس	فاطمه آتشخوار	
09133813368	انجمن وحدت سبز فرخ شهر	اصغر شاهرخی	
09132825184	آوای حیات زاگرس	البرز بهرامی	
09338746920	آوای حیات زاگرس	راضیه پور بصیرت	

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
09133837358	رییس	مرتضی منصوری	حفاظت محیط زیست بروجن
	مسئول تالاب چغاخور	محمود مصلح	
	مسئول تالاب گندمان	صفر علی بازدار	
09136041125	کارشناس	مصطفی انصاری نیا	
09133805784	کاردان	اصغر بابادی عکاشه	
09133850451	محیط بان	سید عیدی عدنانی	
09131816310	فرماندار	فتاح کرمی	فرمانداری شهرستان بروجن
09133837141	کارشناس مسئول فرمانداری	محمد رضا خلیلیان	
		امین توکلی	

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
09132803301	کارشناس	مجید خواستار	امور آب و بروجن
09139844653		محسن صالحی	
09132824438		اسماعیل مردانی	بخشداری بخش بلداجی
		اسفندیار کریمی	
09133828250	عضو شورا	علیرضا طاهری	شورای بخش بلداجی
	رئیس شورا	علی باوانی	
	عضو شورا	مصطفی راوند	
		محمدعلی طهماسبی بلداجی	
09132823460		مصطفی رادفر	دادگستری بخش بلداجی
		رسول خوشکام	شهرداری بلداجی
09133805894		بهرام حسنی	شرکت تعاونی صیادان چغاخور
09138187816		رمضان باروزه	
		الیاس رشیدی	
		کیومرث هوشنگی	
		فریبرز مولایی	
		عبدالرزاق ابراهیمی	شورای شهر ناغان
		علی دارابی	

گزارش کارگاه آغازین تدوین برنامه مدیریت یکپارچه تالاب چغاخور - بهمن ماه 1392

شماره تماس	سمت	نام و نام خانوادگی	سازمان / اداره / شرکت
		علی ابراهیمی	
		علی شیروانی	
		دارا بیور	
		-	نماینده شورای روستای اورگان
09132817452		علی بخش خالدي نيا	روستای اورگان
		-	نماینده شورای روستای خدرآباد
09132809633	رئيس شورا	کوروش ترابی دستگردی	نماینده شورای روستای دستگرد
		-	نماینده شورای روستای سنگ چین
09132807906	رئيس شورا	روح اله یزدانی نژاد	نماینده شورای روستای سیبک
09136059629	عضو شورا	قلی صالحی بختیاری	نماینده شورای روستای سیف آباد
09133844553		رضا مردانی خانی آبادی	نماینده شورای روستای گلوگرد
		مسعود علیپور	نماینده شورای روستای متویی
09132841886	رئيس پلیس اطلاعات و امنیت	سرگرد خلیل غفاری	نیروی انتظامی بروجن
09139795996	پلیس اطلاعات و امنیت عمومی	سروان همت اله شمولی	